

De KoningVisserKringen

een introductie en uitnodiging door Pol Hendrix

ALS ik mezelf priester-kunstenaar noem dan is dat omdat ik beide niet van elkaar kan losmaken. In zekere zin ben ik zo geboren. Beide zijn een roeping, een religieuze roeping. In wezen is elke mens **religieus**. Het gaat dan niet over het aanhangen van een of andere godsdienst, maar wel om het besef **verbonden** te zijn met het geheel en het vermoeden dat er in of aan dat geheel aspecten zijn die we nog niet hebben verkend of die ons zullen blijven overstijgen of ontsnappen. Welke mens heeft nog nooit iets ervaren dat hem diep binnenin heeft geroerd, dat snaren heeft aangeslagen in wat we zijn **'ziel'** zouden mogen noemen, als we nog zo vrijmoedig zijn om dat verouderd lijkende woord te gebruiken. Het moeten echt geen sensationele ervaringen zijn, zeker niet als we nog **fijngevoelig** genoeg zijn om de schoonheid te kunnen zien in het kleine en eenvoudige. Ik word nog dagelijks ontroerd door de kleine meesjes en andere vogels die voedsel komen zoeken in de hulststruik voor het raam van de woonkamer waarop ik vanuit mijn luie zetel zicht heb.

In dit artikel wil ik een nieuw initiatief voorstellen, een nieuwe beweging die mensen wil samenbrengen vanuit deze gevoeligheid. Mensen die zoeken naar **spiritualiteit**, naar geloof, naar God zelfs. Ik vertrek daarbij vanuit mijn persoonlijke spiritualiteit en noem het de 'KoningVisserKringen'. Als je denkt dat dit je zou kunnen interesseren, neem dan even rustig de tijd om dit te lezen en te laten bezinken. Lijkt het je wat, laat het mij dan weten.

De ijsvogel

Het is me tot zover nog maar één keer overkomen dat ik een ijsvogel in de vrije natuur heb ik mogen waarnemen. Het gebeurde op een vakantie in mijn jonge jaren en mijn geluk was kortstondig. De vogel is immers schuw en snel bovendien, maar toch kon ik hem duidelijk herkennen aan zijn prachtige kleuren. Hij (of zij) scheerde weg over een rivierbedding nabij een Limburgse watermolen. Ik durf beweren dat dit een religieuze ervaring was, een die ik nooit zal vergeten. Temeer omdat een ijsvogel zoveel meer is dan een mooie vogel ...

De ijsvogel is een oevervogel die zijn nest graaft in de oevers van rivieren en beken en jaagt op visjes en insecten. Zijn Latijnse naam is 'alcedo atthis'. De Nederlandse naam doet de vogel onrecht, want hij houdt helemaal niet van ijs, maar de naam is een verbastering van het Germaanse 'Eisenvogel' wat 'ijzervogel' betekent, verwijzend naar de metaalachtige glans van het blauw in zijn verenkleed.

In het Engels doet zijn naam hem meer recht: **kingfisher** (koning-visser). De broedtijd van de ijsvogel wordt in het Latijn 'alcedonia' genoemd, wat ook 'windstilte' betekent en '**diepe rust**'.

In de Griekse mythologie bestaat het verhaal van Alkyone, waarmee de ijsvogel symbool werd van onvoorwaardelijke **trouw**. Maar de ijsvogel is ook symbool voor macht, rijkdom, **vrede** en **schoonheid**. In onze streken is hij het zinnebeeld van **doorzettingsvermogen**.

De ijsvogel is niet enkel mijn favoriete vogel omwille van zijn hemelsblauwe en vurig oranje verenpracht (met een streepje zuiver wit ertussen) of omwille van zijn biotoop (aan de waterkant in landelijke gebieden), maar dus ook omwille van zijn Latijnse/Engelse naam: **Koning Visser**. Die twee woorden roepen bij mij meteen bijbelse associaties op: denk aan koning David en aan Christus Koning, het bijbelse ideaal van het herderlijke/messiaanse koningschap, de lijdende dienaar bij Jesaja. Denk maar aan:

"De geest van JHWH God
rust op mij,
want JHWH heeft mij gezalfd.

Hij heeft mij gezonden
om de armen het blijde nieuws
te brengen,
om gebroken harten te verbinden,
om de gevangenen vrijlating te melden,
en de geketenden de terugkeer
naar het licht;
om het genadejaar van JHWH
te melden, (...)"
(Js 61,1-3).

Deze woorden worden in verband gebracht met Jezus' zending. Bij zijn doopsel - zo vertellen de evangelisten ons - daalde de **Geest** van God op/in hem neer, zoals een duif, schrijven ze. Ondanks de vele artistieke voorstellingen van de heilige Geest als een witte duif, slaat die 'als een duif' eerder op de wijze van neerkomen en niet op de Geest zelf! Ik ben dan ook niet zo gelukkig met die duif. Het ware mij veel liever dat de Geest als een ijsvogel zou worden voorgesteld! Het zou heel goed passen bij de eerste vermelding van de Geest in de bijbel: "... en de Geest van God zwevend boven de wateren" (Gn 1).

Er bestaat overigens ook een verhaal over hoe de ijsvogel aan zijn kleuren kwam en dat heeft met het verhaal over Noach en de ark te maken. En wat betekent de naam Noach? **Rust!**

...
Het ideaalbeeld van de **koning** vind ik een belangrijk gegeven voor een goed begrip van de inhoud van Jezus' verkondiging waarin hij het toch steeds

over het Koninkrijk van God heeft. Ik geloof dat elk volk recht heeft op een koning i.c. koningin die, los van al het politieke gebakkelei, volledig ten dienste staat van het volk, die luistert naar de noden, aanwezig is op momenten van groot verdriet en van grote vreugde, het volk vertegenwoordigt bij anderen en het aanzet om te groeien in waardigheid en zelfbewustzijn. Dat men tegenwoordig het concept koning met het zelfde gemak van tafel veegt als het concept God bedroeft mij zeer. Alsof beide niet meer van onze tijd zijn, alsof we ze ontgroeid zijn, alsof ze ondemocratisch zijn. Mensen willen tegenwoordig zelf kiezen wie het voor het zeggen krijgt in hun leven. Heel goed, maar wat is er mis met de keuze voor koning of God? Wanneer die uitgesloten worden, merk ik op dat de mensen toch op zoek gaan naar iets in de plaats, andere 'goden' om te vereren, om naar op te kijken, om troost bij te zoeken ...

In zekere zin geheel daartegenover staat het beeld van de **visser**. Een van de eerste daden die Jezus heeft gesteld is het zich omringen met leerlingen die hij om te beginnen vond bij de vissers. Hij heeft hen uitgedaagd om 'vissers van mensen' te worden (Mc 1,17) en '**naar het diepe**' te varen (Lc 5,4). Het heeft met zending te maken en tegelijk met verdieping. De ene beweging heeft de andere nodig, het zijn twee kanten van één medaille, net zoals 'ora et labora' of 'strijd en inkeer'. Wij hebben vissers van mensen nodig omdat zoveel mensen het hoofd niet meer boven water kunnen houden in deze wereld. Mensen zijn geen vissen en dienen dus opgevist te worden uit de wilde wateren die hen overspoelen. De wateren van de chaos die voorafgaan aan het eerste scheppingswoord, waar de Geest overheen zweeft, weet je wel ... Anderzijds moet ik bij de opdracht om naar het diepe te varen spontaan denken aan ons spreekwoord 'stille waters hebben diepe gronden' en daar kom je onze alcedo weer tegen! We hebben verstillen en verdieping nodig als we vissers willen zijn. Dit laatste roept misschien wel het verkeerde beeld van de visser op. Het gaat niet om de sportvisser die een lijntje uitgooit aan de oever van een visvijver en geduldig wacht tot er een tje bijt. In kerkelijke kringen bestaat die mentaliteit wel: laat de mensen

maar zelf naar ons komen en dan ... dan hébben we ze! 'Ons mensen' zeggen ze dan ... Neen, we worden opgeroepen om vissers te zijn zoals in deze tekening: zij varen uit en gooien hun netten uit om daarmee zoveel mogelijk vissen te vergaren en ... te redden. Daar gaat het om. 'Voor die vrijheid heeft Christus ons vrijgemaakt,' schrijft Paulus (Gal 5,1). Als christenen niet **bevrijdend** optreden waar zijn ze dan wél mee bezig?

Kringen

Tot zover Koning Visser, maar hoe zit het nu met die Kringen in de titel en hoe leidt dit alles naar die nieuwe spiritualiteitsbeweging? Misschien zal deze vernieuwing in kerkelijke middens niet door iedereen even enthousiast worden ontvangen en dat kan dan een goed teken zijn, want net zo min werd Jezus' vernieuwingsbeweging goed onthaald door het Joodse establishment, met als gevolg dat het een eigen weg is gaan leiden. Ik hoop echter wel dat de kerk er haar voordeel mee zal doen, met dat doel wil ik er in elk geval aan beginnen.

Wat ik hier aanreik is een kader, een aantal vooropgestelde keuzes: een

naam en, zoals je in volgende paragraaf zal lezen, een symbool, een de-vies en de klemtoon op het oudste evangelie ... Mensen kunnen kiezen om er zich in te verdiepen en samen op zoek te gaan naar het wezen van het christelijke geloof en hoe ze dat in hun eigen leven kunnen vertalen. Zelf wil ik slechts een **steentje** zijn dat in het water valt en kringen doet verschijnen op het oppervlak. Eerst één kring en hopelijk zullen er steeds meer volgen, naargelang de beweging groeit. Verderop lees je meer over de spiritualiteit van de KoningVisserKringen zoals ik mij die nu voorstel. Maar het is niet mijn bedoeling om alles al vooraf in detail te ontwikkelen, maar eerder om dat samen met anderen te doen. Ook onderweg zullen we voortdurend moeten bijsturen. Een vernieuwingsbeweging die zich niet laat vernieuwen lijkt mij niet erg geloofwaardig ... Het is mijn wens dat deze beweging **ten dienste** van de kerk(en) staat. Onze boodschap is dezelfde als die van Jezus:

*"De tijd is aangebroken:
het Koninkrijk van God is nabij.
Kom tot inkeer
en hecht geloof aan dit goede nieuws"
(Mc 1,15).*

Die boodschap richt zich niet in het minst tot het gevestigde katholicisme, het kerkinstituut dat die inkeer steeds weer afwijst, alsof zij aan de kant van het Grote Gelijk staat en dus geen inkeer nodig heeft. Gelukkig klinken er ook andere geluiden binnen en rond de kerk, maar ondertussen lijkt de strekking die zichzelf niet in vraag wil laten stellen het hoogste woord te voeren. Wij roepen in elk geval op tot een open dialoog die kan leiden tot waarachtige en geloofwaardige vernieuwing. Mag het aan de KoningVisserKringen te zien zijn waar het Jezus echt om te doen is!

Marcus

In de kern van de spiritualiteit van de KoningVisserKringen vinden we het Marcusevangelie. Ik koester een bijzondere voorliefde voor dit evangelie en door er relatief veel mee bezig te zijn en het te bestuderen heb ik ontdekt dat dit evangelie bijzonder geschikt is voor **initiatie** (catechese). Dat heeft dan te maken met het 'geheim' van dit evangelie, dat ik op dit punt gewoon nog geheim wil laten zijn ... Marcus is het oudste evangelie en staat het dichtst bij Jezus, de man van

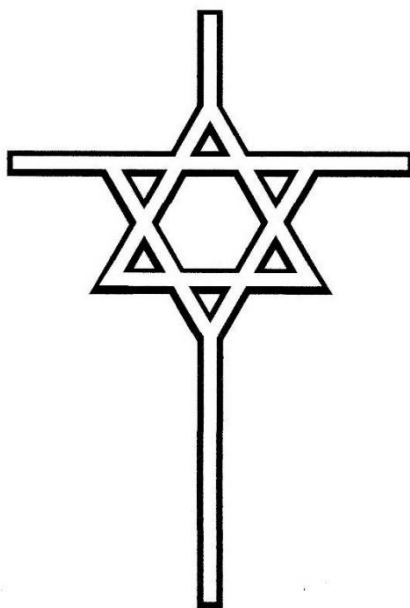

Nazaret. In Matteüs en Lucas vinden we de tekst van Marcus bijna integraal terug, met aanpassingen en weglatingen en vooral vele toevoegingen. Wat het Marcusevangelie bijzonder krachtig maakt, is juist dat wat eeuwenlang werd verguisd, namelijk de eenvoudige taal en stijl. De vooral concentrische opbouw van het evangelie in zijn geheel en in zijn delen is heel bijzonder en op zich een aspect van de boodschap. Die **samenhang** gaat verloren bij Matteüs en Lucas.

Daarenboven staat Marcus nog dicht bij de joodse wortels – wat voor een **herbronning** zeker niet onbelangrijk is – terwijl de kerkelijke interpretatie van het christelijke gedachtegoed sterk beïnvloed is door de hellenistische cultuur. Na bijna tweeduizend jaar blijkt de kerk nog altijd niet bereid om die heidense invloeden van zich af te gooien, zowel wat de inhoud als wat de taal betreft. Misschien moeten er stimulansen van onderuit groeien, om de vernieuwing die Jezus bracht terug van onder het kerkelijke stof te halen. Het Griekse bovenkleed moet afgelegd worden om het **Joodse onderkleed** weer zichtbaar te maken. Ik wil hier wel bij verduidelijken dat het niet de bedoeling is om de kerk of het christendom terug tot een joodse beweging om te vormen. Maar het christendom moet wel beseffen waar het vandaan komt, wat haar wortels zijn. Als Christus zelf het fundament is van het christendom dan moeten we inzien dat dit fundament joods is. Niet Jezus heeft de kerk gesticht. Dat kan je in het beste geval op rekening van Petrus en Paulus zetten. Jezus heeft zich op geen enkele manier afgezet tegen het jodendom, hij heeft wel de misgroeiingen aangeklaagd en opgeroepen om de relatie met God te herstellen. Heel wezenlijk bij Marcus is zijn antwoord op de vraag naar het voornaamste gebod, waarin de evangelist niet zondermeer Deuteronomium citeert:

“Gij zult de Heer uw God liefhebben
met geheel uw hart,
met geheel uw ziel,
met geheel uw verstand,
met geheel uw krachten,
... en gij zult uw naaste liefhebben
die is als gij” (Mc 12,30v).

Ondermeer daarom heb ik, geïnspireerd door mijn studie van het Marcus-evangelie, een symbool ontworpen dat de joodse kern van het christendom weer tot zijn recht wil laten komen. Ik noem het **‘het Marcuskruis’**, een samensmelting van de Joodse davidster en het Latijnse kruis. Dat de davidster zes punten heeft sluit mooi aan bij het Marcusevangelie, waarin (volgens mijn benadering) **zes** een belangrijke sleutel is.

Schijnbaar is ‘ster van David’ een verkeerde vertaling van het Hebreeuwse ‘Magen David’ wat schild van David betekent. Zoekend naar een symbool voor zijn koninkrijk zou David twee driehoekige schilden over elkaar hebben gelegd ... Symbolisch verwijzen de twee driehoeken naar de **verbondenheid** van de zichtbare en de onzichtbare wereld: God die onder de mensen woont. Sindsdien is het een teken van hoop op de messiaanse tijd. Anderen zien in de combinatie van de driehoek met opwaartse punt met die met neerwaartse punt een vervlechting van het mannelijke en het vrouwelijke (zoals het yin-yangteken). De schriftgeleerden zagen in de zes kleine driehoeken de dagen van de schepping en in de centrale zeshoek de sabbat. Zelf kan ik daar nog andere zestallen aan toevoegen, die belangrijk zijn in de spiritualiteit die ik met de Koning-VisserKringen wil doorgeven (zie verder). Het kruis zelf hoeft weinig toelichting. Het Latijnse kruis is de meest courante

kruisvorm, die ons doet denken aan het kruis waaraan Jezus is gestorven. Je zou kunnen zeggen dat in het Marcuskruis de davidster de plaats van Jezus aan het kruis heeft ingenomen en dat zou je dan misplaatst kunnen vinden, maar het is allerminst mijn bedoeling om aanstoot te geven, integendeel. Ik voel mij in deze keuze nogal gesterkt door de evangelisten die Jezus graag voorstellen als voortkomende uit het huis van David. Een belangrijke passage in het Marcusevangelie is dat over de blinde Bartimeus en daarin roept deze tot twee keer toe: **“Zoon van David, heb medelijden met mij”** (10,47v). De wijze waarop ik kruis en davidster heb samengevoegd vind ik erg geslaagd, al zeg ik het zelf. Grafisch is er geen betere versie denkbaar, lijkt mij. Daarenboven biedt deze combinatie ruimte aan nieuwe interpretaties. Die ruimte vind ik heel belangrijk.

Devies en vlag

Ik heb voor de Koning-VisserKringen zelfs een vlag en een wapenspreuk of devies uitgekozen. Als **devies** koos ik ‘Vrijmoedig & Toegewijd’. (Ik probeerde dit ook even in het Latijn om te zetten, zoals gebruikelijk is, maar dan moet je Latijnse woorden gebruiken die ook anders vertaald kunnen worden en om verwarring te vermijden heb ik toch maar voor het Nederlands gekozen).

Beide begrippen drukken een houding uit, een manier om in het leven te staan. **‘Vrijmoedig’** is een woord dat we amper of niet meer gebruiken en daarom moeten we er hier even bij stilstaan. Wat het betekent is dat we ons zo vrij voelen dat we **tegen de stroom in** keuzes durven maken. Dat veronderstelt een **spirituele moed**. In onze samenleving kan je dat zondermeer van geloven zeggen. Je moet maar durven om voor je geloof uit te komen in een omgeving die daar toch zeer geringschattend over doet! Maar ook in een welwillende omgeving bestaat nog steeds wat men noemt **‘de sprong van het geloof’**. Geloof is uit zichzelf een kwestie van zich overgeven, zich toevertrouwen aan een transcendente Aanwezigheid, van wie we trouwens de gave om te kunnen

geloven ontvangen! Hoe meer je vanuit je geloof wilt leven, hoe meer je vrijmoedigheid als een basishouding kan gebruiken. De keuze voor het christelijk geloof mag geen blinde keuze zijn, geen blinde navolging van wat ons van hogerhand wordt voorgedragen. Het moet altijd een **bewuste en kritische keuze** zijn, die elke dag weer gemaakt moet worden. Anders dan bij mensen die hun geloof oppervlakkig beleven of het herleiden tot het onderhouden van voorschriften, zal het geen terplaatse trappelen zijn, maar voel je dat je elke dag **groeit** in je geloof!

Het begrip **'toewijding'** vraagt misschien minder uitleg, maar ik wil wel benadrukken hoe mooi dit woord wel is. Iemand wijdt zich toe aan ... Het 'wijden' klinkt op zich al heel religieus, zelfs sacramenteel. De 'toe' geeft een gerichtheid aan dit wijden. Eigenlijk wordt de persoon die zich toewijdt zelf een wijding voor datgene waaraan hij zich toewijdt ... Zich ergens aan kunnen toewijden is een prijzenswaardige houding op voorwaarde dat men zich niet aan het verkeerde toewijdt en ook dat men daarmee niet afdwaalt naar extremisme. Zeker in een godsdienstig kader is dat een reëel gevaar! We kennen de voorbeelden daarvan; ook binnen de katholieke kerk!

Toch kies ik voor toewijding omdat vrijmoedigheid niet volstaat. Ook 'labora' heeft 'ora' nodig en ook 'strijd' heeft 'inkeer' nodig! Dit devies - Vrijmoedig en Toegewijd - is voor de KoningVisserKringen dus als het 'ora et labora' van de monniken of het 'plus

est en vous' van de Jezuiten. Het is een adagium dat we hoog in het vaandel willen dragen. En zo kom ik bij de hierbij afgebeelde vlag. Je herkent de kleuren van de ijsvogel, maar die hebben natuurlijk ook nog een symbolische betekenis. Blauw en oranje verwijzen naar de Geest: **als adem en als vuur**. Je kan ook zeggen dat het blauw eerder bij de toewijding past en het oranje bij de vrijmoedigheid. Blauw verwijst naar lucht en water, oranje naar vuur en aarde. De smalere witte strook ertussen is het **licht** - het licht dat de duisternis overwint (Gn 1 en Joh 1).

Midden op de vlag heb ik het Marcuskruis geplaatst, in het rood, kleur van de liefde (en, ach ja, ook verwijzend naar de rode poten van de ijsvogel en het beetje rood op de bek van een vrouwelijk exemplaar). Het hoort - volgens de wetten van de vlaggenkunde - niet tot de eigenlijke vlag, die enkel uit de drie gekleurde stroken bestaat. (Eigenlijk zijn het vijf stroken: twee blauwe, één witte en twee oranje ...) Dat de vlag enige gelijkenis vertoont met die van het huis van Oranje of de geuzenvlag (omgekeerd) is toeval. Alhoewel, de vlag van Oranje is, naar verluidt, ook afgeleid van de ijsvogel, ...

Mijn spirituele groei

Terugkijkend op mijn eigen spirituele ontwikkeling stel ik vast dat ik geëvolueerd ben van een spiritualiteit van '1'

(in mijn kindertijd) tot een spiritualiteit van **'6+1'** nu. Dit vraagt misschien wat toelichting ...

Omdat een kind een kind is en dus niet abstract kan denken, is voor een kind alles één. Van spiritualiteit kan je moeilijk spreken, alhoewel in de kindertijd toch een fundament wordt gelegd, ook wat levensbeschouwing betreft. Dat is één.

In de puberteit wordt één twee. Een moeilijke fase om door te maken, dat weten we allemaal. Voor het geloof wordt het wel eens breken of delen. Zelf heb ik toen mijn geloof niet de rug gekeerd, maar ontdekt dat je ook kritisch in je geloof kan staan. Hét geloof werd mijn geloof, al heb ik het toch vooral als een **gevecht met de engel** ervaren.

De innerlijke strijd die ik te voeren had, kwam ook wel eens naar buiten. Rond mijn twintigste levensjaar vond ik het belangrijk om met een goed zichtbaar kruis rond te lopen (dat van mijn vormsel) tot ik een ander kruisje vond om op mijn borst te hangen. Mijn priesterroeping was er toen wel, maar ik durfde geen ja zeggen.

Toen ik na een echt crisisjaar toch heb toegegeven en het seminarie contacteerde, is een nieuwe fase in mijn spiritualiteit doorgebroken: drie! Het voordeel van een driepikkel is dat die op elke ondergrond stabiel staat. Die stabiliteit trad in en ik ontdekte hoe 'alle goede dingen uit drie bestaan'. De Drie-eenheid bv., maar ook de Platoonse basisbegrippen of -waarden: **waarheid, goedheid en schoonheid**.

Het ligt echter in mijn natuur om alles in twijfel te trekken en zo dacht ik enkele jaren later: waarom zouden het er geen vier zijn. Zo had ik nog uit mijn puberteit de waarde van **vrijheid** onthouden. Is die niet evenwaardig aan die drie van Plato? Het werd mijn overtuiging. En zo ontdekte ik tegelijk een ander Grieks beginsel: de elementen, die zijn ook met z'n vieren: **aarde, water, grond en lucht**. Dat is meer dan fysica, die hebben ook een symbolische betekenis. Die twee viertallen zijn misschien in verband te brengen met dat van het voornaamste gebod bij Marcus (geciteerd op blz.4): **hart, ziel, verstand, krachten**. Dat bleek inderdaad mogelijk.

Algauw werd vier vijf om dezelfde reden waarom drie eerder vier werd. Waarheid, goedheid, schoonheid en vrijheid zijn onvolledig zonder **wijs-**

heid. (Je kan ook zeggen dat wijsheid een vrucht is van waarheid in combinatie met de andere drie, maar dan vul je wijsheid toch te rationeel in.) Tegelijk ontdekte ik dat je bij de vier elementen een vijfde element moet toevoegen: **licht**. Je kan licht niet enkel als een bijproduct van vuur (incl. het vuur van de zon) beschouwen, zeker niet als je het spiritueel benadert. In het scheppingsverhaal scheidt God het licht van de duisternis drie dagen eerder dan de schepping van de zon! De spiritualiteit van vijf heeft zo aan het begin van deze eeuw de creatie van het altaar en bijhorende lezenaar in de Sint-Fredeganduskerk in Deurne voortgebracht, waar ik sinds 1995 pastoor ben (zie foto).

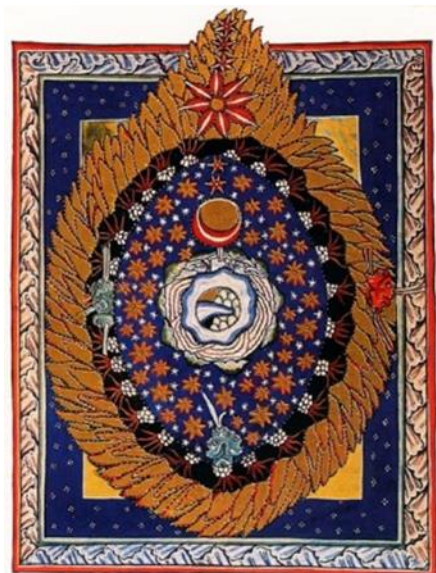
Kort daarna werd vijf zes. Mede dankzij het Marcusevangelie. Dat voornaamste gebod bevat bij nader toezien immers geen vier maar zes onderdelen. En in het rijtje van waarheid hoort ook **'aanwezigheid'** en in dat van de elementen hoort zelfs **'geest'**, hoe vreemd dat ook eerst lijkt.

Het zou dan logisch zijn om daarna te belanden in een spiritualiteit van zeven, maar nee! Er is inderdaad wel een zevende, maar dat is voor elk van de zestallen hetzelfde. Het vervolmaakt ze, maar het wordt er niet door opgenomen. In zekere zin brengt het zevende je terug naar af, want het gaat om het **Alomvattende en Onnoembare** dat we toch wel eens God durven noemen.

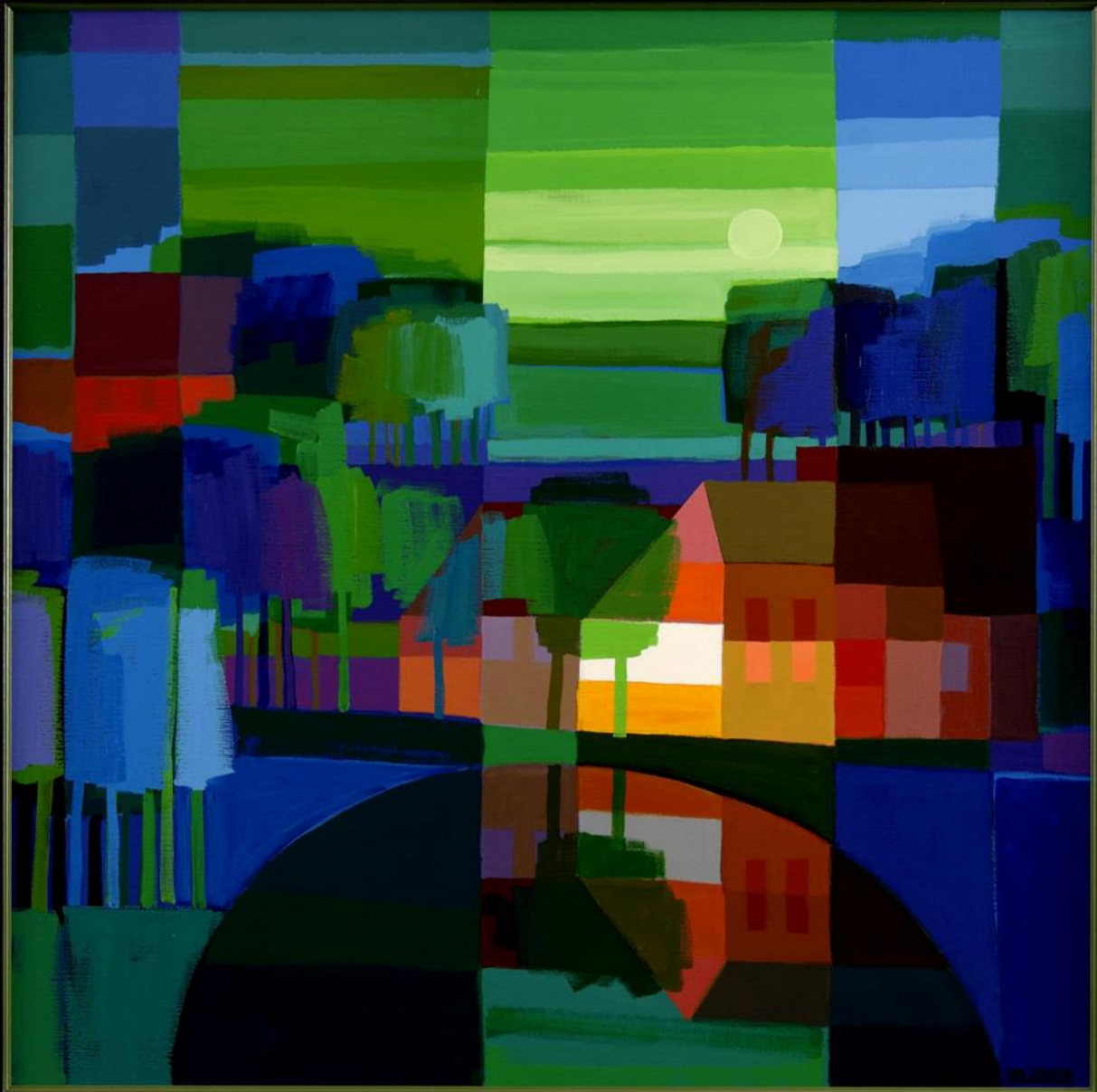
Nu klinkt die hele '6+1'-spiritualiteit erg theoretisch en het is niet meteen duidelijk wat je daar nu mee aan

moet. Een spiritualiteit die niet in je leven is geïntegreerd is zinloos. Tot welke levenskeuzes brengen al die in rijtjes van zes geschikte begrippen me? Vooreerst moet ik zeggen dat al deze genoemde en nog niet genoemde en benoemde inzichten die ik in de loop der jaren heb verzameld niet uit het niets komen en altijd gekoppeld zijn aan concrete ervaringen. Het leven zelf verschaft me de inzichten, die vooral op samenhang wijzen en een dieperliggende (of hogerreikende) zin. Ik zou daarbij kunnen verwijzen naar de visioenen van mystici, zoals Hildegard van Bingen bv. Misschien ken je wel die merkwaardige boekverluchtingen in haar 'Scivias', zoals dit zicht op de kosmos in deel I. Dat is meer dan astronomie, dat is **mystiek!** Je bekijkt de dingen niet langs hun buitenkant, maar van binnenuit. Het is een manier van kijken of van ervaren

in het algemeen die je overweldigt, soms bang maakt, maar meestal een diepe rust en vreugde geeft. Ook mijn spiritualiteit is in eerste instantie **een manier van kijken** (in de breedste of diepste zin van het woord). Als je nu het schilderij 'Voorjaar' van de Twentse schilder Ton Schulten bekijkt op de volgende bladzijde, dan valt je meteen zijn bijzondere wijze van voorstellen op. Je herkent een landschap met bomen en huizen, een vijver en een zonnetje boven de horizon, maar hij geeft dit alles weer als een soort patchwork in sterke kleuren. Heel vaak ook met één wit vakje ... Dit is meer dan een manier van schilderen, dit veronderstelt ook een manier van kijken, niet naar de buitenkant, maar naar de binnenkant. Wat schreef Felix Timmermans? **"De kern van alle dingen is stil en eindeloos"** ... Of dat bekende gedicht van Guido Gezelle:

Als de ziele luistert
spreekt het al een taal dat leeft,
't lijzigste gefluister
ook een taal en teken heeft:
blaren van de bomen
kouten met malkaar gezwind,
baren in de stromen
klappen luide en welgezind,
wind en wee en wolken,
wegelen van Gods heiligen voet,
talen en vertolken
't diep gedoken Woord zo zoet...
als de ziele luistert!

Horen en zien ... het gaat telkens om die manier van kijken, die omvormende manier ... Dat vormt de bedding voor een manier van leven. **Bedding** is een goed woord in dit kader, want daar doorheen vloeit de stroom die je meeneemt of waar je tegenin roeit. Ik zie mezelf meteen aan boord stappen van het roeibootje in de prille ochtend om de nevelen langzaam om me heen te laten optrekken en het licht te laten toenemen om steeds verder door te dringen in het landschap van het leven. Het is misschien een droombeeld, maar toch is het mijn beleving. Ik, alleen in het bootje, aan deze of gene oever uitstappend om met anderen een stukje weg te begaan, af en toe vaart er iemand mee,

maar uiteindelijk trek ik me steeds weer in mijn eigen nevelen terug ... en morgen is er weer een dag. Mijn spiritualiteit van 6+1 doet me steeds weer beseffen dat ik **onderweg** ben, soms alleen, maar meestal met anderen en naar anderen toe. De keuzes die ik daarbij maak zijn altijd ingegeven door die bewuste zestallen en dit vanuit een verlangen om de wereld beter, mooier, leefbaarder, zinvoller ... te maken, ook al gaat het dan maar om een speldenprik of een **druppeltje** dat de wereld als zodanig niet opmerkt, maar dat toch iets kan betekenen voor degenen (mezelf inbegrepen) die het wél hebben gevoeld. Wat me dan doet denken aan wat Dag Hammerskjöld schreef:

Hoe aandachtiger je
je innerlijk beluistert,
des te beter zul je de geluiden
om je heen waarnemen.
En alleen wie hoort kan spreken.
Is dit de weg tot eenmaking
van de twee dromen:
in klaarheid
het leven te mogen weerspiegelen
- in reinheid
het leven gestalte te mogen geven?

Of nog:

De innerlijke stilte bewaren

- midden in het lawaai.

Open, stille, vochtige teelaarde
blijven,
in de vruchtbare duisternis
waarin de regen valt en het graan rijpt
- hoe velen er ook zijn
die in het droge daglicht
over de velden trekken,
alles vertrappend in wervelend stof.

En we zijn nu toch bezig ...:

Het beste en heerlijkste waartoe men
in dit leven kan komen, is dat jij zwijgt
en God daar laat handelen en
spreken (Meister Eckhart).
Eens werd ik door U gegrepen,
Slingeraar.
Nu in uw storm.
Nu naar uw doel.

Spiritualiteit tussen bron en monding

“Enough about me ...” Het is natuurlijk zo dat mijn persoonlijke spirituali-

teit de basis vormt voor die van de KoningVisserKringen, althans in aanvang. In elk geval wil ik mijn spiritualiteit met anderen delen, precies opdat zij er ook van zouden kunnen leven en gelukkig worden. Spiritualiteit moet gedeeld worden en geworteld zijn in het leven. Denk aan het beeld van de boom geplant aan stromend water van Psalm 1 (zie bv. in het artikel ‘Waar, Waard of Zwaard’). De ‘spirit’ in het woord spiritualiteit doet mij meteen denken aan de Geest die aan het begin van het scheppingsverhaal over de woeste wateren zweeft of aan de Geest die waait waar hij wil, zoals Jezus aan Nicodemus zei (Joh 3). Vergeet dan wel even die katholieke Drie-eenheid waarin men die Geest heeft opgesloten. De Geest laat zich natuurlijk niet opsluiten, ook niet in een wereldgodsdienst. Spiritualiteit heeft vooral te maken met de bronnen van je levensvisie en -stijl. Van waaruit leef je, welke prioriteiten leg je, wat inspireert je tot het goede, wat geeft je energie en vertrouwen? Een spiritualiteitsbeweging kan dan ook niet anders dan vanuit haar bronnen vertrekken. Als we zo de rivier afvaren en onderweg zien waar alle vervuiling vandaan komt, dan komen we uiteindelijk bij de monding uit, bij die oceaan van

liefde die ik **God** wil noemen. Voor zover ik mij kan herinneren, heb ik doorheen heel mijn spirituele groei God nooit als afwezig ervaren. Misschien komt dat omdat ik mij geen enkel godsbeeld laat opdringen. Ook de beelden en namen die ik in dit artikel gebruik, zijn niet meer dan verwijzend, oproepend, uitdagend, ... en willen op geen enkele manier God aan banden leggen. Ik vind het zo droevig hoeveel weldenkende mensen zich van God afkeren terwijl ze eigenlijk slechts een voor hen onaanvaardbaar godsbeeld verwerpen. Maar misschien vind ik het nog droeviger dat een kerkinstituut zich blijft hechten aan bepaalde godsbeelden en vanuit die beperking een geloofsleer en dogma's vast-

legt, voor eeuwig en altijd, om als enige valabele christelijke/ katholieke leer door te geven. God is allesbehalve een statische werkelijkheid. God lééft, leeft mee, doet leven, vernieuwt, verandert, evolueert ... maar hij/zij **BLIJFT** wel God, liefdevol nabij en mysterievol veraf. Wij laten ons te gemakkelijk verleiden om God te vermensenlijken. Misschien gaat dat samen met de gewoonte om God niet als 'iets' maar als 'iemand' te beschouwen. Al neemt het aantal mensen dat God eerder als 'iets' – zoals een energiebron – beschouwt wel toe. Toch geloof ik dat God niet zonder de mens, waarmee hij een persoonlijke relatie opbouwt, kan beschouwd worden. Zoals ik ooit in een dankgebed schreef:

“Schepper zijt Gij,
Heer van alle leven,
mysterievol veraf en liefdevol nabij,
want dat is uw Naam,
hierin ligt uw belofte
dat Gij er altijd zult zijn voor ons
en wij de reden zijn van uw Bestaan.”

Ook het beeld (!) van God als schepper is zo beladen dat we het bijna niet durven gebruiken om niet als creationisten beschouwd te worden. Maar het **scheppingsverhaal** is zo fundamenteel als het gaat om het verwoorden (of verbeelden) van onze relatie met God, dat het echt wel een brontekst is waar we steeds weer moeten naar terugkeren (zie ook het artikel 'Waar, Waard of Zwaard'). Het gaat niet over het ontstaan van de aarde en het universum. Het gaat over een dynamiek die al in het eerste woord bevat ligt: 'beresjiet' in het Hebreeuws, wat heel wat meer zegt dan 'in den beginne'. Willem Barnard schreef daar ooit een boeiend boekje over (Bezig met Genesis, 1983). Daarin schrijft hij (en ik maak nu een verscheurende keuze):

“Ik lees, wanneer de Schrift aanheft,
in haar eerste woord
niet een verwijzing naar een oertijd
voor alle eeuwen uit.
Ik hoor daarin iets anders:
een oproep, beloften,
voorspelling van Pasen.
Niet een statement
dat ik gelaten beluister,
maar een geheim
waarin ik word betrokken.
Ik hoor een aanwijzing
voor nieuwe mogelijkheden nu.
Ik lees niet een achteromziend woord,
maar een vooruitwijzend woord.
Schepping niet gevolgd
door status quo,
maar schepping
in plaats van status quo.
Schepping die meteen
roeping inhoudt.
De Komende spreekt
en de bestaande goden
worden tot de orde geroepen.”

Tien keer spreekt God in het scheppingsverhaal en Barnard legt deze tien woorden naast de tien woorden van het verbond (de zgn. tien geboden). Boeiend. Dan gaat het over onze levensruimte, over ons samenleven, over onze opdracht de schepping te vermensenlijken (en dat in de meest goddelijke zin van het woord!). En dat

door het scheppende Woord van God. Dat is wat anders dan wat fundamentalisten onder het 'Woord van God' verstaan, die juist helemaal niet tot het fundament kunnen doordringen, maar de woorden van de bijbel enkel letterlijk en dus oppervlakkig verstaan. Dan ga je natuurlijk wel voor het status quo en al het onrecht dat daar uit voortkomt. Terwijl schepping juist **gerechtigheid** veronderstelt en **bevrijding**.

Ondertussen vraagt u zich al de hele tijd af wat die kelk hier staat te doen. Het is de beroemde kelk van Ardagh (Ierland, 8^e-9^e eeuw). Persoonlijk vind ik dit een zeer aantrekkelijk object. Hoe dan ook, het gaat mij maar om de symboliek van de kelk, de beker van het laatste avondmaal, toen Jezus zei:

“Dit is mijn bloed van het verbond,
dat voor velen wordt vergoten.
Voorwaar ik zeg u
dat ik niet meer zal drinken
van de vrucht van de wijnstok
tot op de dag
dat ik hem nieuw zal drinken in het
koninkrijk van God!”
(Mc 14,24v)

Jezus verwijst naar het verhaal omtrent de tien geboden waarin Mozes na een vredesoffer een deel van het bloed van de geofferde dieren sprenkelt over de mensen, zeggend: “Ziehier het bloed van het verbond dat de Ene met u heeft gesmeed bij al deze woorden!” (Ex 24). Met Jezus komt een nieuw verbond tot stand met het perspectief/visioen van

het **Rijk van God**. In Jezus' verkondiging namen de parabels over dat koninkrijk een prominente plaats in. Maar wat men precies onder dat koninkrijk moest verstaan is zelfs de leerlingen nooit duidelijk geworden. Sommigen verwachten een toekomstige wereldtoestand waarin God zal heersen in de plaats van de verschillende

regeringen. Anderen zien er een meer spirituele toestand in: door Jezus' toedoen is het er al, maar door onze kleingelovigheid is het er ook weer niet! Je kan het Rijk van God zien als een potentieel dat elke gelovige in zich meedraagt en dat verwerkelijkt wordt telkens wanneer we zijn Liefde zichtbaar maken. Het visioen van het koninkrijk van God kan in elk geval in de spiritualiteit van de KoningVisserKringen niet anders dan een centrale plaats innemen. Omwille van de Koning, maar ook omdat het zo ongrijpbaar is (net zoals de ijsvogel), zo verwijzend en ruimte scheppend.

Die **ruimte** is heel belangrijk. Daarom dat de bijbel ook met het scheppingsverhaal begint. Wij krijgen van God de ruimte om de mensen te worden die naar Gods beeld geschapen zijn. In onze spiritualiteit kan de klemtoon dan ook niet liggen op alles wat we NIET behoren te doen, maar op de mogelijkheden die we krijgen. Hoe gaan we om met het leven dat ons wordt gegeven? Hoe beleven we de verbondenheid met alles wat leeft? Hoe tonen we onze dankbaarheid? Hoe kunnen we van het leven genieten, zonder enkel met onszelf bezig te zijn? Voor mij is het sleutelwoord hierbij: **het speelse**. Het kan niet de bedoeling zijn om het leven te ervaren

als een zware opdracht die enkel maar ernstig genomen kan worden. Natuurlijk nemen we onze verantwoordelijkheid, maar dat staat niet tegenover de levensvreugde, integendeel. Er zijn van die gelovigen die overal zonde zien, die niet durven lachen zonder te denken dat dit God zeker niet zal welgevallen. Alsof alle vreugde moet opgespaard worden voor een later leven. Nee, als wij ons geloof ernstig nemen dan dartelen wij speels door het leven, dan spelen wij op de fluit en zingen vrolijk een lied. Jezus heeft toch gezegd:

“Laat de kinderen bij me komen
en houd ze niet tegen,
want het koninkrijk van God
behoort toe aan wie is zoals zij”
(Mc 10,14).

Dat betekent dat we ons durven toevertrouwen (aan God), dat we ons kunnen verwonderen, dat we durven dromen en de speelruimte benutten die God ons geeft. Dat NIET doen, dat is pas zonde. Uiteindelijk is er maar één echte zonde en dat is te leven alsof we geen kinderen van God zijn, alsof we niet naar zijn beeld geschapen zijn, alsof we niet met Hem en met alles wat leeft verbonden zijn. Leven met zijn afwezigheid lijkt mij een ondraaglijke gedachte. Ik prijs mij gelukkig dat dood, pijn of andere tegenslagen mij nog nooit zijn afwezigheid hebben doen ervaren, integendeel. Het is pas in de duisternis dat je het licht het beste ziet. Ik vind het dan ook heel intrigerend dat Marcus schreef hoe Jezus aan het kruis uitriep: ‘Mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?’ Vond hij het passend om hier Psalm 22 te citeren? Het is een van de mysteries die het Marcusevangelie zo boeiend maken. Het is niet goed dat een mens op al zijn vragen antwoord krijgt. Daardoor verliest hij juist zijn speelsheid. Een kind kan vrijelijk spelen omdat het weet dat mama en papa er voor hem zijn. Zo moeten wij kunnen spelen in het besef dat God Aanwezig is. Wij kunnen de vele opdrachten die het leven ons geeft aan omdat we er niet alleen voor staan. Gods **Geest** stelt ons tot veel in staat als we haar tenminste toelaten om ons te inspireren. Ik ben ervan overtuigd dat ik dit artikel

niet zou kunnen schrijven zonder haar.

Samen is het sleutelwoord

Het refrein van 'mijn' lied – het lied van Samen – gaat als volgt:

“Samen is het sleutelwoord
dat wij voortaan
door Hem aangespoord
hier beamen als ons nieuw akkoord
en ons kiezen doet voor wie het leven
leven wil.”

Je hebt maar een spiritualiteitsbeweging als je samenkomt. Je persoonlijke bewogenheid moet samen kunnen vibreren met die van anderen. De KoningVisserKringen moeten een **netwerk** van kleine kringen vormen die elk eigen accenten leggen en eigen initiatieven nemen, maar die wel verbonden zijn door een gemeenschappelijke spiritualiteit en momenten van gemeenschappelijke viering en overleg. Voorlopig bevinden we ons echter nog in de uitbroedingstijd en die zullen we natuurlijk **ALCEDONIA** noemen. Daarom doe ik hier een **oproep** aan ieder die zich hierdoor aangesproken voelt, om dit concept eens door te praten en verder uit te werken, om een persoonlijke droom te maken tot een gezamenlijk project. Ik ga niet graag over één nacht ijs en daarom vind ik dat dit Alcedonia wel enige tijd mag duren: een periode van samenkomen en andere vormen van communicatie met degenen die zich geroepen voelen om een goede basis tot stand te brengen voor de KoningVisserKringen. We zullen dat dan in een brochure en via deze website ter beschikking stellen. Dit is natuurlijk spannend voor mij. Ik heb dan ook lang getwijfeld of ik hiermee hoegenaamd ooit naar buiten zou komen. Het is een soort spiritueel uitde-kast-komen. Ik voel mij als Sint-Sebastiaan wiens naakte lichaam met pijlen zal doorboord worden. Dan hoop ik toch dat het van die pijltjes met zuignapjes zijn! Je voelt ze wel, maar je gaat er niet van dood! Voorlopig wil ik nog wat blijven leven. Toch wil ik voor dit project alle tijd nemen die gaandeweg nodig zal blijken.

De spiritualiteit van de Koning Visser Kringen wordt in een volgend artikel (“6+1”) nader toegelicht en mogelijk komt er nog een derde artikel om de praxis van de kringen te belichten, want ik begrijp dat dit alles toch nog

theorie blijft en je de vraag zou kunnen stellen wat zo 'n groepen dan in de praktijk worden verondersteld te werken. Tussentijds kan u mij contacteren met welke vragen ook.

Deurne, 17 juni 2015

Op Pinkstermaandag 2015 vierde ik mijn zilveren priesterjubileum. Het was als een teken uit de hemel dat ik dit borduurwerk cadeau kreeg van Veerle Driesen. Dit moet wel de bevestiging zijn dat we met de KoningVisserKringen van start moeten gaan!

